

Момир Булатовић
НЕМА ПРЕДАЈЕ
НИ БОГОВИМА

M
Vukotić
Media

јун, 2020.

Момир Булатовић

НЕМА ПРЕДАЈЕ
НИ БОГОВИМА

M
Vukotić
Media

јун, 2020.

Човек исклесан у камену

Младалачки, студентски жар, када се ојробао као новинар и уредник „Универзитетске ријечи“, у Никшићу, никада није најужишао Момира Булашовића. И када је седео у жуљевитим политичким фошељама, водио разне владе и разне партије, жеља за писањем није утихнула. После повлачења (прерано) из друштвено-политичких ковитлаца, који су га уздизали до висина и враћали на почетак, омогућавали му да буде сведок пресудних одлука у периоду од деценије и по, остворила су се многа изворишта из којих је могао да црпи теме и идеје.

Булашовића, за разлику од оних који су на сличан начин прошли политичко решење, није привлачила једна област, један део живота, омеђен, острашен. Најрошић, разјрнуо је врло широко поље тема, стишћајући се до њихових дубоких корена и разјрћући после лажице не увек слашких плодова. Њему је политика – страсти, економија – занат, социјална политика – интересовање, Црна Гора – животи, Европа – сајушница, Русија и Кина – жеља, Америка – оледно добро...

У овој књизи сабрани су текстови – коментари које је даровити, неданни, образовани Булашовић писао тошво две године – две последње године свој живота – за руску агенцију Сјушњик: од половине августа 2017. до 27. јуна 2019. године. Та последња колумна објављена је три дана пре него што га је срце изневерило у родном селу Раће, три дана после помена прерано ошшлом 21-годишњем јединцу Бошку.

Та шројка, ето, сада ошкрива још један податак: недостају три текста да да број коментара на Сјушњику буде шачно – сто!

Безразложно би било у овом уводу разјашњавати теме и идеје које је мудри Булашовић срочио у ових ситноинак сажетих текстовима. Оне ће се сваком читаоцу отворити врло лако. Јер, и када улази у, на пример, срж функционисања светске економије, најважнијих финансијских институција, берзанске враћоломије, мушине радње бизниса, преваре држава, све до застрашујуће сиромаштва, Булашовић то илесте језировито, јасно, уџбенички шемељито, а расшумачено и да ђаци то могу да науче и понове.

Ако бисмо из бојатој штива књије истјринули неке теме, могла би се правити, склајати, врло кохерентна, зјуснућа цела појлаваља као намерно осмишљена.

Врло је видљиво, на пример, да Булашовић није заљубљеник у Евројску унију. Најрошић. Он наслућује да „криза функционисања ЕУ прерасла у кризу ојстанка“. За њеа није ништање да ли ЕУ има алтернативу, нећо „има ли уојшће будућности“. Забринућ је, тојово озлојећен, што се ЕУ на овим просторима претставља као рај, а „њени челници као свеци“. „Њихове дојме су важније од чињеница, а истина није оно што се види сојственим очима“. Чак закључује да се и на нашим просторима нећује „религијски прјстјуј ЕУ“, а Евроја, ијак, „није религија“.

Целе џакове бројки о светским финансијским институцијама Булашовић је срочио на дрвени окрујли сјо, ијра се с њима, обрће их, ујорећује, лујом мери до у процентије, да би самоуверено, недвосмислено, усјврдио, на пример, „ММФ води сулуду пољитику, штејну“, и да је већ „превазиђена форма“. Такве су и сличне институције (Светска банка и грује), које „финансијски даве државе“, праве „орјје кайишала“, ја ша „јрмљавина расрћених бојова светске прјовине“ јура целу планетју у хаос.

Али, Булашовића ша диктајтура кайишала забрињава и из друјих, ширих разлоја, јер у њој „човек појтаје једино инјересантј као кујак и пољитички јласач“. Тај свемоћни кайишал чак води ка „јалојријајућем сиромаштву“. Он земље претјаја у „пољитичку прћију“. Ејо, на пример, у тој узорној и бојатој Америци 50 милиона људи прима помоћ у храни да би прживело! Несјаје у њој средња кла-

са, а у узлећелој Кини тодишње у средњу класу прелази око 300 милиона њених жићеља (цела једна Америка).

Како се ти злоћудни пийци новца и бојаштва трапају и расипају ошров, наводи и један од сјектакуларних примера: на Кајманским острвима, са 48.000 становника, отворише више од 600 светских банака (само Дојчебанк има 151 филијалу). То су, шобожњи рајеви, из којих зраче канцеријене ћелије.

Отворен, јасан, директан - као што је увек био - Момир Булашовић у серији коментара брани пољотику Русије и Владимира Пушина, мислећи чак да је Пушин за прејород Русије заслужио Нобелову награду за економију. Други пол његове велике симпатије је Кина, чијем се „фасцинантном усјону“ радује и жарко жели да се одбрани од „економских убица“ са Запада и својим „пушем свиле“ обрли што више света.

Сасвим је извесно да ће текстови о Црној Гори, њеном положају, њеним водећим људима, изазвати посебну пажњу и реакцију читалаца.

Болно заљубљен у Црну Гору и српски народ, Булашовић закључује да је она данас „изјубила право да води своју пољотику“, да се „новоцрногорци“ све више турају ка „прошестантском Западу“, да је постала „илишка држава“ и „колијевка новој парадокса“. „Збој што нестјаје када мисли да је највише има“.

Некадашњи зачетник историјској обрћи 1988. године, којим се желела створити демократска држава, разочарано просуђује да се „Подјорица понекад примири појуић јудлице коју је власник помиловао што је залајала на пролазника“.

Још пре, она „прејравља сојствену историју и ствара другачији идентитет“, правећи „мехур од прљаве сајунице, који се траћанима расирсне у лице“.

Без имало узмицања, можда чак и неочекивано, Булашовић, кроз шуце коментара, свој некадашњег саборца и првој комшију, на великој одсујника и прошивника, Мила Ђукановића, исцртава као вођу који је веома ушницао на драстичну промену улоге, профила, поришета, стања у

Црној Гори, на сџајус Црне Горе, на измену крвне слике државице исјод Ловћена.

Мада изриче да је Ђукановић „човек бриљантне интелекцијенте у политичким пословима“, иако није савладао ни један сџрани језик, а чак и свој „црногорски“ изговара на српском, Булашовић закључује да се Ђукановић „заушћио историјским и цивилизацијским бесшћем“. Он предсџавља „једну од бројних койија сџандардној америчкој производу“ и зашћо је Црну Гору „сервирао НАТО-у, уз шћово никакву шћрашћу цену“. Американци, догаје, „немају шћроблема са шћолишћичарима шћија Ђукановић“.

У „шћроизводњи идишћизма“, догаје Булашовић, Ђукановић је „шћосћишћо велике резултатше“. Али, у обрачуну са Српском шћравославном црквом (а шћрешћоследњи шћексћ у овој књизи је баш шћосвећен шћоме), Ђукановић је извео „немошћу шћоухвашћ, крајње нечасћан“. Збошћ шћошћа ће, између остшалошћ, ушћи у кшћшћеторију „шћолишћичких зомбшћија“, а збошћ шћошћа је „шћешћова шћолишћичка каријера завршена“.

Преиришће изванредно аналитичких шћексћова нашћи ћешће у овој књизи, са неким се и нећешће веровашћно сложшћи, али шћо је – Булашовићев шћешћ. Шћешћови шћринцији. Шћешћова убећћња. Доследно и са сџрашћу браћћена. Без узмицања.

Оно шћшћо их краси, сем зрелошћ економско – шћолишћичкошћ шћошћлега, јешћше необична лакоћа шћисања, бошћашћа метшћафорама, звучним кованицама, које дају коменшћарима леиришћавосћ и заводљивосћ.

Ова књишћа настшала је шћо идеји и вољи Наде и Нине Булашовић, сшћруше и ћерке, шћрерано ошћишћлошћ (63. шћодине) Момира Булашовића. Шћихова жеља била је да се шћојави уочи шћрве шћодишћњице Момирове смршћи, 30. јуна 2020.

Прихвашћио сам изазов из великошћ шћошћшћовања шћрема Момиру Булашовићу, часном човеку, храбром, луцидном, даровшћом, образованом, доследном. Душћо смо се знали – баш од оне окшћобарске 1988. шћодине. Нисмо се увек шћолишћички слашћали шћод шћолемим сазвешћјем шћуним шћолишћичких звезда шћадалица, лушћалица, метшћеоршћишћа – али смо се и разумно разумели, шћочешћшћо дружили и веома шћошћшћовали.

Зачели смо и разговор о писању књиџе о Црној Гори, али нас је усуг зауставио.

Текстови у књизи остали су недирнути, ауџентични, као што су објављени, али су наслови понеџе мењани, збој графичкој изгледа и природе саме књиџе.

Захваљујем се породици Булашовић на поверењу. Надам се да ће и ова узбудљива књиџа допринеџи да се чувају и нејују усјомене на једној необичној, снажној, честиијој друџа, јосјодина, председника, јолиџичара – великој Момира Булашовића.

Човека исклесаној у камену. Од камена.

Беоџраг 2. јун 2020.

Мањо Вукоџић

Лидери, одморите се од ЕУ

Једну од отужнијих слика из овдашњег, иначе невеселог јавног живота, представља окупљање лидера нашег „региона“ поводом састанака са неким од званичника ЕУ. Чешће у Бриселу, али понекад и у регионалним престоницама.

Када је у питању скуп представника више земаља, ствари постају још забавније. Важан циљ је заузети позу поред неког од бриселских бирократа, којима се име и функција знају само на овим просторима, јер се иначе третирају као особље трећеразредног значаја. Наравно, то лидерима „региона“ не смета. Њихов говор тијела и истренирани осмјеси показују сталну жељу да буду што ближе скутима тако важних особа.

Слиједи сцена број два. У изјавама за јавност пљуште групе и појединачне похвале за „импресивне“ резултате свих (региона у цјелини), као и сваке државе појединачно.

У трећем чину, који је посебно драматичан, сваки од лидера истиче да је његова држава посебно посвећена испуњавању услова за пријем у ЕУ (неки се чак усуде да јавно запиштају „Када ће то више да се деси“?). На олтар Европске уније управо су они положили највеће напоре, постигли најбоље резултате и заслужили сваку похвалу.

У посљедњој, четвртој сцени, слиједи оцјењивање. Али, ови школарци за титуле у ЕУ немају право на нумеричку оцјену, из које би се можда нешто могло и закључити. Оцјена је описна. Такву бесмислицу је могуће поднијети само ако се слуша. Али, када се прочита шта остаје као траг иза таквих „историјских“ окупљања, разуман човјек мора да се застиди.

Њих, изгледа, ништа неће зауставити на путу евроинтеграција. Ниједна чињеница, ниједан проблем, ништа што је у вези са логиком и здравим разумом.

ЕУ одавно не зна шта би сама са собом и са својим посвађаним чланицама по све већем (и важнијем) броју питања. Она је, такође, званично објавила да неће бити даљег проширења, посебно не што се налази у стању продуженог шока од „Брегзита“ и паничног страха од најезде „популизма“. Она, као спасоносно рјешење, објављује политику Европе у двије брзине, што је само друго име за признање да јединства унутар ње нема, те да је то фактички крај читавог пројекта. Иза фасаде бриселског јединства и „снажних порука“ (на које више нико не обраћа пажњу) букте сукоби између држава чланица, које Брисел не види, јер не зна шта би са њима урадио.

Бројне ЕУ чланице су економски уништене захваљујући свјетској финансијској кризи и, посебно, конструкционим грешкама њихове јединствене валуте — евра. Поред тога, биле су опљачкане од банака из богатијих чланица и понижене уредима да су настањене нерадницима и неспособњаконицима. Уласком у ЕУ, што је био деценијски сан ондашњих регионалних гарнитуре (у питању је био неки други регион, не овај садашњи) није се остварило ниједно обећање о лагодној и сјајној будућности у коју су људи вјеровали, јер су јој се надали. Сасвим супротно. Многи су доживјели највеће кошмаре.

Португал, Ирска, Италија, Грчка и Шпанија (скраћено назване PIIGS – са јасном алузијом на енглески назив за свиње), годинама се налазе у економском ропцу. Словенија, Хрватска, Бугарска, Кипар нису ни у мало бољем стању, али се рјеђе спомињу, будући да су мање значајне. У ствари, боље је када се о свим проблемима ћути, а величају се измишљени успјеси и пресуђује у туђим споровима. Лојалност америчким газдама мора се исказати и по цијену наношења штете самом себи.

Европска унија у цјелини и свака њена чланица посебно, има лошије економске перформансе откад је уведена евро, који је представљен као њен највећи успјех. Свака! Укључујући и Њемачку која управља читавим пројектом. Њена привреда је обољела од финансијализације, а њена највећа банка је пред банкротом.

Истина, ништа од тога се не види јер је криза, као и свих претходних година, отишла на љетњи годишњи одмор. Ове године, он ће трајати дуже. Све док се не обаве избори за њемачки парламент у септембру. Добра идеја и за регион.

Поштовани локални лидери, узмите продужени годишњи одмор од евроинтеграција. Бавите се неким корисним пословима за своје народе и државе. Имате и превише стварних проблема да бисте се замајавали приступањем Европској унији.

10. 8. 2017.